

Kulturarven som ressurs i utviklingen av Henningsvær

Hanne K. Jakhell, prosjektleder

Landskonferanse om stedsutvikling 2008, Bodø 1. september

Foto: Hanne K. Jakhell

"Den verdifulle kystkulturen i Nordland"

Hovedmål

Ta i bruk kystens kulturarv til utvikling og verdiskaping i Nordland.
Integrere kulturarven i de viktigste utviklingsarenaene i fylket .

Delmål

- 1) Ta kulturarven aktivt i bruk som basis for næringsvekst og stedsutvikling
- 1) Skape arenaer for kulturarven som ressurs
- 2) Utvikle kunnskap som bidrar til økt kompetanse om å ta kulturminner aktiv i bruk til lokal verdiskaping

UTVIKLING – KOMPETANSE - TILSKUDD

Verdiskaping

- Sosial
- Kulturell
- Miljø
- Økonomisk

Foto: Hanne K. Jakhell

Stedsutvikling

Foto: Hanne K. Jakhelln

Stedsutvikling handler om å skape bedre steder å bo, arbeide og leve for alle. Samtidig handler det om å skape trivelige, trygge og vakre omgivelser for å legge til rette for møter mellom mennesker.

- Stedsutvikling er å bygge stedets egen identitet, og ta i bruk den lokale natur- og kulturarven som ressurs i den framtidige utviklingen av stedene. Gode steder har historisk forankring, og har blitt bygget og planlagt over tid, og har god arkitektur og design i sine omgivelser.
- Bærekraftig utvikling er også en del av det å bygge gode steder, gjennom planlegging og utforming av et inkluderende samfunnsliv med full likestilling og deltakelse for alle. Stedsutvikling er også å legge til rette for næringsutvikling, verdiskaping og nyskaping av arbeidsplasser. (regjeringen.no)

Kulturarven i Henningsvær

- Lofotens største fiskevær
- Nyere tids kulturminne
- Bebyggelse fra ca 1900
- Sammenhengende kaifront på begge sider av Heimsundet
- Øvrige bryggemiljøer viser Lofotfiskets betydning og utvikling

”Kulturmiljøet i Henningsvær har verdi langt utover det regionale. Bygningsmiljøet er tett, variert og sammenhengende, og har stor opplevelsesverdi knyttet til nær historie og fiskeriene. Kulturmiljøet er uløselig forbundet med Lofotfisket og Lofottorsken” (Kulturminneplan for Lofoten)

Problemstillinger

- Reguleringsplan fra 1962
- Nedlegging av fiskebruk
- Press utenfra
- 200 busser om dagen i sommersesong
- Uheldige planløsninger
- Dispensasjoner
- Manglende kontroll over utviklingen
- Kulturarven i ferd med å forsvinne
- Trafikk og parkering
- Fri ferdsel

15.09.2008

Illustrasjon: Vågan kommune

Roller

Vågan kommune

- Prosjekteier, pådriver og gjennomfører

Henningsvær innbyggerforening

- Innbyggernes interesser, deltakelse i styringsgruppen, lokal forankring, prosesskatalysator

Henningsvær næringsforening

- Næringslivets interesser, tilrettelegging for utvikling, deltakelse i styringsgruppen

Nordland fylkeskommune

- Sikre kulturarven for framtida,

Foto: Hanne K. Jakhell

Oppstarten

- Verdiskapingsprogrammet igangsatt i 2005
- Møter med alle kommunene
- Vågan ønsket fokus på Henningsvær
- Tidlig kontakt mellom Henningsvær Innbyggerforening, verdiskapingsprogrammet og Vågan Kommune
- Det handlet om veivalg!

Foto: Liv Rask Sørensen

Parallelle prosesser

- Verdiskapingsprogrammet
- Masterplan for reiselivet
- Regional kulturminneplan for Lofoten
- Nasjonal Turistvei
- Verdensarv Lofoten

Foto: Hanne K. Jakhelln

Målsettinger

Utvikle Henningsvær gjennom å styrke stedets identitet

- Ivareta viktige landskaps- og bygningsmiljø som bidrar til å styrke identiteten og opprettholder attraktiviteten til Henningsvær som bosted, sted for næringsetablering og for den besøkende.
- Sikre rammebetingelser lokalt for at Henningsvær fortsatt skal være et levende fiskevær med fiskemottak, kaiplass og brukslokaler for fiskeflåten samt arealer for maritime servicenæringer.

Illustrasjon: Vågan kommune

Forutsetninger

- Bygge og deleforbud
- Innsatsvillig kommune
- Lokalt samarbeid
- Regional kompetanse

Kulturarven som brobygger mellom ulike interesser!

Foto: Hanne K. Jakhell

Henningsværs attraksjonskraft

- Det levende fiskeværret
- Lofoten
- Fisket om vinteren
- Turismen om sommeren
- Kultur og kunstbedrifter
- Menneskene i gata

Foto: Hanne K. Jakhell

Gjennomføring

- Tett dialog med innbyggere
- Mange spørsmål om "vern"
- Bryggelandskap – visualisering
- Folkemøter
- Info på butikken
- Snakkis i gata
- Personifisering av kulturarven
- Barnetråkk
- Mitt sted

15.09.2008

Utfordringer underveis

- Innbyggernes holdninger til kommunen
- Holdninger til fylkeskommunen
- Administrasjon ktr. politikere
- Utålmodige utbyggere
- Stopp i utviklingen
- Bygdedyret
- Dispensasjoner
- Ulovlig rivning

15.09.2008

Foto: Hanne K. Jakhell

Foto: Hanne K. Jakhell

Resultater av stedsutviklingen – så langt...

Mentalitetsendring

- Innbyggere
- Politikere

Mitt sted

- Engasjerte ungdommen

Stor lokal ansvarsfølelse

Kulturarven skaper debatt

Kulturarven tas vare på!

- Trandamperiet
- Heimgårdsbrygga
- Engelsmannsbrygga
- Kaviarfabrikken
- Henningsværs historie
- Kulturhistorisk vandring
- Henningsvær internasjonale Tørrfiskfestival
- Førjulseventyret
- Sjømatteater
- Restaurering av MS Symra

Foto: Hanne K. Jakhell

Hva nå?

- Reguleringsplan må vedtas
- Handlingsplan utvikles
- Seminarer innen byggeskikk og kulturvern
- Ta folk på alvor!
- Legge til rette for næringsvirksomhet
- Fortsette samarbeidet mellom ulike aktører

Takk for oppmerksomheten!

www.nfk.no/kystkultur